

"הטובים בחינוך": מתגייסים למאמץ החינוך, התמיכה וההוראה מרחוק

בוגרי תוכנית "הטובים בחינוך" המשתלבים בתפקידי הוראה בבתי הספר, מצאו עצמם בעת האחרונה נדרשים לפיתוח ויישום מיומנויות חדשות בעידן של למידה מרחוק. הם מספרים על הבחירה במסלול ההסבה להוראה ועל המציאות החינוכית החדשה בה הם פועלים

דודי יוסף, אל"ם: לבחור לעשות משהו שאתה באמת אוהב

"מה שהביא אותי לחינוך זה לא סיפור רומנטי על ייעוד, שליחות וערכים. גם לא על מה נסנו ואפילו לא מה כדאי... זו בחירה במה שיהיה לי הכי כיף, במה שאני באמת אוהב". כך אומר **דודי יוסף, אל"ם, בן 48**, בוגר מסלול אנגלית ומתמטיקה במכללת אורנים, מורה ומחנך כיתה בבית הספר עירוני ב' בחיפה.

"לפני השחרור ישבתי עם עצמי וחשבתי - מה הכי אהבתי בצבא? הגעתי למסקנה שזה היה הפרק שבו הייתי מודרך בבית הספר לחובלים. הדבר שהסב לי הנאה ושמחה היה ללמד, להיות בחברת צעירים, להדריך. המחשבה להיות מורה חלפה בראשי כבר בני 24. יצאתי לחל"ת של חצי שנה מהחיל כדי לבדוק עם עצמי לאן אני ממשיך. בסופו של דבר המשכתי במסלול הצבאי אבל זכרתי מה רציתי לעשות כקריירה שנייה - וניגשתי לממש את העניין בלי היסוס".

דודי, יליד חיפה, תושב יקנעם, מהנדס בהשכלתו, היה בתפקידו האחרון ראש מחלקת תכנון, ארגון ולוגיסטיקה בחיל הים. לאחר שחרורו בינואר 2020, נרשם ללימודים במכללת אורנים במסלול "הטובים בחינוך" להסבה להוראת מתמטיקה. בנוסף, רכש הכשרה להוראת אנגלית במסלול רגיל של המכללה. לדבריו, לא זו בלבד שנהנה גם מהאפשרות ללמוד בכיתה הטרונונית, עם אנשים שהגיעו לחינוך מכל מיני עולמות וכיוונים, אלא שהוא לא מהסס להקים עליו את תברו לספסל הלימודים פורשי צה"ל.

למה הכוונה?

"כמי שחווה את ההוראה מקרוב בשנה החולפת, אני יכול לומר בוודאות: לקח לי שלוש נגנו שניות בתוך כיתה של תלמידים, כדי להבין שאני חייב לשכוח את כל מה שידעתי, למדתי וחשבתי על חינוך והוראה, את כל מה שסיגלתי לעצמי מהצבא. פורשי צה"ל אמנם מניעים עם התנסות מוקדמת - בהדרכה, בהוראה של תכנים - אבל אסור לשכוח שאתה עומד מול כיתה של חיילים, במדים, עם דרגות

דודי: "זכיתי להיות עוגן לתלמידים. אם שיעור הנוכחות בלימודים הפרונטליים עומד אצלנו במוצע על פחות מ-70%, הרי שבקורונה הנוכחות הייתה סביב 88%. התלמידים היו צריכים אותנו, חיפשו את הקשר, את המענה, את דמות המבוגר האחראי"

על הכתפיים, במסגרת קורס או הכשרה כזו או אחרת - ומכאן יש לך סמכות ותוקף. כל הדברים האלה לא מתקיימים בכיתה בבית ספר. את התלמידים ממש לא מעניין מאיפה באתי, מה עשיתי לפני שהייתי מורה, מה הדרגה שלי בצבא ואיזה ניסיון פיקודי יש לי. מעניין אותם מה שקורה כאן ועכשיו בכיתה, וזו האחריות שלי לקבל מהם תשומת לב, הקשבה, עניין".

אז איך עושים את זה?

"עושים את זה קודם כל מתוך ענווה והבנה שאתה לא יודע הכל, מתוך דבקות במשימה, מתוך מקצוענות וסבלנות אין קץ - והפנמה שחינוך זה מקצוע שאתה צריך ללמוד מאפס. יותר מכך: לפעמים, מה שאתה יודע מהצבא, מהתנסות קודמת, עלול אפילו לקלקל לך, כי תגיע לא מוכן ותהיה מופתע, לאו דווקא לטובה...".

אז כל הדיבורים על ייעוד, שליחות, ערכים, המסך טכני למה שעשית בצבא, הם לא נכונים?

"מי שמגיע רק מתוך תחושת שליחות - זה כנראה לא יספיק. צריך באמת לאהוב את זה, ליהנות, להיות מאושר מכך שהצלחת להעלות תלמיד מציון 40 לציון 80. כשזה קורה, לדעתי, הדלת נפתחת לעוד דברים רבים אחרים - כי זו דרך נפלאה להעצים תלמיד ולמחוק לו את תחושת הכישלון".

אתה מלמד מתמטיקה - מקצוע שהוא במקרים רבים אימת התלמידים. איך מניעים איתם לחוויית ההצלחה שאתה מדבר עליה?

"גם בנושא הזה דעתי שונה ממה שמקובל. מקצוע המתמטיקה הוא כלי מובהק שיכול לתת לתלמיד תחושת ערך. תלמיד שהצליח לפתור משוואה נמצא מאותו הרגע במקום אחר מבחינת הדימוי העצמי וגם החברתי. אני משוכנע שבהוראה נכונה אפשר להגיע להצלחה. זה מה שאני נחוש לעשות בבית הספר שלנו, שמתאפיין ברב-גוניות רבה מבחינת פרופיל התלמידים, ויש בו כאלה הזקוקים לקידום וסיוע".

דודי מלמד בכיתות ח' ו-ט' וכן מחנך כיתה. בכובע הזה הוא מתמקד בעידוד התלמידים להפיכת מידע - לידע. "הרי ברור שהמידע כיום מאוד זמין, נגיש, אם כי לעיתים עודף ולא אמין. אנחנו צריכים ללמד את הצעירים איך להפוך אותו לידע, כלומר להעביר אותו את המיון והעיבוד הנדרשים כדי שיוכל לשמש אותנו".

איך אתה מסכם את החוויה שעברת כסטודנט באורנים?

"חוויה מצוינת, גישה מקצוענית ומעמיקה לחינוך, העברת ידע בצורה אפקטיבית ורלוונטית - והכל בסטנדרטים גבוהים מאוד. בתוך כך, אני מאוד מעריך את המאמץ האמיתי של יחידת התעסוקה בארגון 'צוות' ליצור מסגרת ייעודית לפורשי הצבא ולעודד אותם להגיע למערכת החינוך. התוכנית מכשירה היטב את הפורשים וההתנסות המעשית מאזנת ומעדכנת".

נכנסת לעולם החינוך וההוראה בתקופה שכללה גם את התפרצות הקורונה ומיקדה את תשומת הלב הלאומית במורים שנדרשו "להיכנס מתחת לאלונקה"...

סיפור ב'זום' (מחברת איליסטרויק) © iudithchemetala | Depositphotos.com

לאחר שחרורו הצטרף תמיר כאמור לתוכנית "הטובים בחינוך" במכללת קיי. "הרעיון של מסגרת עבור פורשי צה"ל המייעדת אותם לחינוך והוראה הוא נפלא. התוכנית עושה עבודה מצוינת, בעיקר בזכות היכולת שלה לפשט את המעבר מהצבא למערכת החינוך. אני מתכוון לענייני בירוקרטיים - אבל לא רק. העובדה שיש מישהו שהולך איתך את הדרך הזו היא משמעותית ביותר.

הודות לאנשי יחידת התעסוקה ב"צוות" והודות למוטי שאני שמלווה את התוכנית מתחילתה, המעבר מהצבא לחינוך מותאם יותר ולכן יש לו סיכויי הצלחה גבוהים יותר."

תמיר השתלב בבית הספר כמורה לפיסיקה ומתמטיקה והוא מלמד בכיתות י'. בשנים קודמות אף היה מוחנך בכיתת "אומץ" - כיתה קטנה יותר המתמקדת בתלמידים הזקוקים לסיוע רב במגוון תחומים. "נכנסתי לתפקיד כמחליף ובסופו של דבר נשארתי שנתיים כמחנך. זו הייתה התנסות מאתגרת, אבל זה בדיוק סוג הדברים שרציתי לעשות במערכת החינוך."

איך עברת את תקופת הקורונה כמורה בזום?

"בהסתכלות הצבאית אפשר לראות במשבר הזדמנות. כך התייחסתי גם לאילוצי הקורונה, שחייבו אותנו כמורים להתקדם לשיטות הוראה מתוקשבות, לחפש דרכים יצירתיות להגיע אל התלמידים שבבתים, להמשיך לקיים רצף של למידה, אך בעיקר לשמור על קשר רציף ויציב עם התלמידים. מעבר לכך, לאור העובדה שאני מאמין כי המקצוע שאתה מלמד הוא הפלטפורמה שלך להפוך לדמות מחנכת ומשפיעה, גם ההיבטים האלה לא נפקדו. הקשר עם התלמידים היה חשוב במיוחד בתקופה הזו, ולא אחת עלו נושאים נוספים שקיבלו מענה, תמיכה, עידוד."

מה תאמר למי שמתלבט באם לבחור בדרך הזו?

"שזו לא עבודה רגילה, זו שליחות - והיא מיועדת לכל מי שמאמין שהכול מתחיל בחינוך. היא מתאימה לאנשים שאוהבים ללמד אבל גם מוכנים ללמוד. אני מרגיש שאני נמצא בלמידה מתמדת, מתפתח, מצליח להשפיע וזו תחושה נהדרת. מה שחשוב זה להגיע בעיניים פקוחות, מתוך נכונות לעבוד קשה.

כאנשי צבא לשעבר, אנחנו מגיעים לתחום עם הרבה כלים שימושיים. כמי שבא מחיל האוויר, אני מרגיש שיש תרבות שלמה של בחינת אירועים, תחקירים, מתן משוב אפקטיבי, שהייתי רוצה להנחיל במערכת. כשאני מדבר על חניכה וליווי, אני מתכוון לא רק לתלמידים אלא גם למורים ואנשי צוות, שיכולים לצאת נשכרים מכך. אני מתכוון להמשיך להתפתח בתחום ולהשפיע ככל שאני יכול." ❖

תמיר: "לאור העובדה שאני מאמין כי המקצוע שאתה מלמד הוא פלטפורמה להפוך לדמות מחנכת ומשפיעה, ההיבטים האלה לא נפקדו בתקופת הקורונה. הקשר עם התלמידים היה חשוב במיוחד, ולא אחת עלו נושאים נוספים שקיבלו מענה, תמיכה, עידוד"

"זו הייתה תקופה נהדרת, בה זכיתי להיות עוגן לתלמידים. אם שיעור הנוכחות בלימודים הפרונטליים עומד אצלנו במוצע על פחות מ-70%, הרי שבקורונה הנוכחות הייתה סביב 88%. התלמידים היו צריכים אותנו, חיפשו את הקשר, את המענה, את דמות המבוגר האחראי, את זה שישביר להם בפרטנות ובדיוק: מה זה בכלל קורונה? איך זה קשור לסביבה שלנו? מה אנחנו יכולים לעשות בקשר לכך? השיחות עם התלמידים והשיעורים שהועברו בזום היו מלאי תוכן וערך, תקופה שלא אשכח. במקביל, נמשכו גם הלימודים במכללה - במקצועות, ביכולות, מבלי לפגוע ברצף."

לסיכום מה תאמר למי שמתלבט אם לפנות לתחום?

"אבקש ממנו לחשוב עם עצמו מה הוא אוהב, מה יהיה לו כיף, מה לא יימאס עליו. אם הולכים בדרך הזו - אין כבר מקום למושג 'מורה שחוק' או 'מקצוע שחוק'. אני מאמין שמורים ומחנכים צריכים לעשות את עבודתם מתוך בחירה, הנאה, שמחה. לא כי זה חשוב - אלא כי זה מה שהלב שלך רוצה."

סא"ל במיל' תמיר: חינוך הוא המקום ללמוד, להתפתח ולהשפיע

"היה לי בחור במשך שנים שמסלול החיים השני שלי יכלול עיסוק בחינוך, בהוראה, בניהול", אומר תמיר, סא"ל במיל', נווט קרב ומדריך טיסה, יליד רמת גן, מתגורר במושב מישר. "ואמנם, עברתי הסבה לחינוך והוראה במכללת קיי, הגשתי השנה מועמדות לתוכנית 'אבני ראשה' להכשרת מנהלי בתי ספר והתקבלתי. היו לי אמנם שיחות עם חברים שפרשו במקביל אליי, שמעתי על אפשרויות ותפקידים שונים שנפתחו בפניהם - אבל לרגע לא חשבתי שאני צריך לשנות את הכוונה המקורית שלי."

תמיר השתחרר ב-2015 מחיל האוויר לאחר 26 שנות שירות, וכיום הוא מורה בבית הספר התיכון נינסבורג ביבנה. בחיפוש אחר שורש המשיכה לתחום, הוא נזכר בחוויות חיוביות שהיו לו מבית הספר, דמויות מחנכות שהותירו בו את חותמן, והתפעמות לנוכח הלהט שהיה בהן למעשה החינוך ולמקצוע ההוראה.

"כתלמיד זכיתי לחוות אכפתיות, אהבה למקצוע ומעל לכל - אהבת אדם. סמוך לשחרור הלכתי לפגוש את המחנכת שלי מתיכון בליך בו למדתי, דמות חמורת סבר שאהבתי והערכתי מאוד. המפגש איתה חיך אותי באשר לתוכניתיי. אני מניח שגם להתנסות בצבא בתפקידי הדרכה, חניכה וליווי הייתה השפעה על כך. פיקוד וחינוך הולכים יחד. גם המפקד שלי מבית הספר לטיסה - הלך להיות מורה ומנהל. עבורי זה הדבר הטבעי ביותר.

חשוב להבין כבר בשלב הראשוני, שאתה לא בוחר מקצוע ואפילו לא קריירה - אלא דרך חיים תובענית הכרוכה בהשקעה רבה ובהתמסרות טוטאלית. נכנסתי לדבר בעיניים פקוחות, בלי רומנטיקה. ידעתי שזו הולכת להיות עבודה קשה, הכרוכה מבחינות רבות גם בהליכה לאחור."

למה אתה מתכוון?

"כשאתה בצבא, רס"ן, סא"ל, יש מדרג שלם מתחתך שמטפל בדברים רבים - ואלו מגיעים רק העניינים והמקרים שלא נפתרו ברמות שמתחת. ואז, אתה יכול להיות יותר נינוח, סבלני, לשים יד על הכתף, לשקול מילים. כל ה'באפר' הזה לא קיים בבית הספר. כמורה אתה נמצא בממשק הדוק מול התלמידים בכיתה, וכשאחד מהם אומר לך משהו או עושה משהו - אתה חייב להגיב מיד ובדרך הנכונה. זה לא קל לשמוע את הדברים בלי מסננים, ממש בפנים - נדרש ממך להתאפק, לחשוב, לטפל."